Krajowa Administracja
Skarbowa

GATUNKI ZWIERZĄT I ROŚLIN ZAGROŻONYCH WYGINIĘCIEM ORAZ REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE HANDLU OKAZAMI

Materiały informacyjne przygotowane przez koordynatora ds. CITES w IAS w Katowicach

Izba Administracji Skarbowej w Katowicach
ul. Paderewskiego 32b
40-282 Katowice

tel.: +48 32 358 18 30; +48 32 358 18 30
fax :+48 32 358 19 47
kancelaria.ias.katowice@mf.gov.pl
www.slaskie.kas.gov.pl

Przepis prawa międzynarodowego

- The Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora

Przepis prawa międzynarodowego

- Konwencja o Międzynarodowym Handlu Dzikimi Zwierzętami i Roślinami Gatunków Zagrożonych Wyginięciem

Znak graficzny Konwencji

Geneza znaku graficznego Konwencji

Państwa - strony CITES

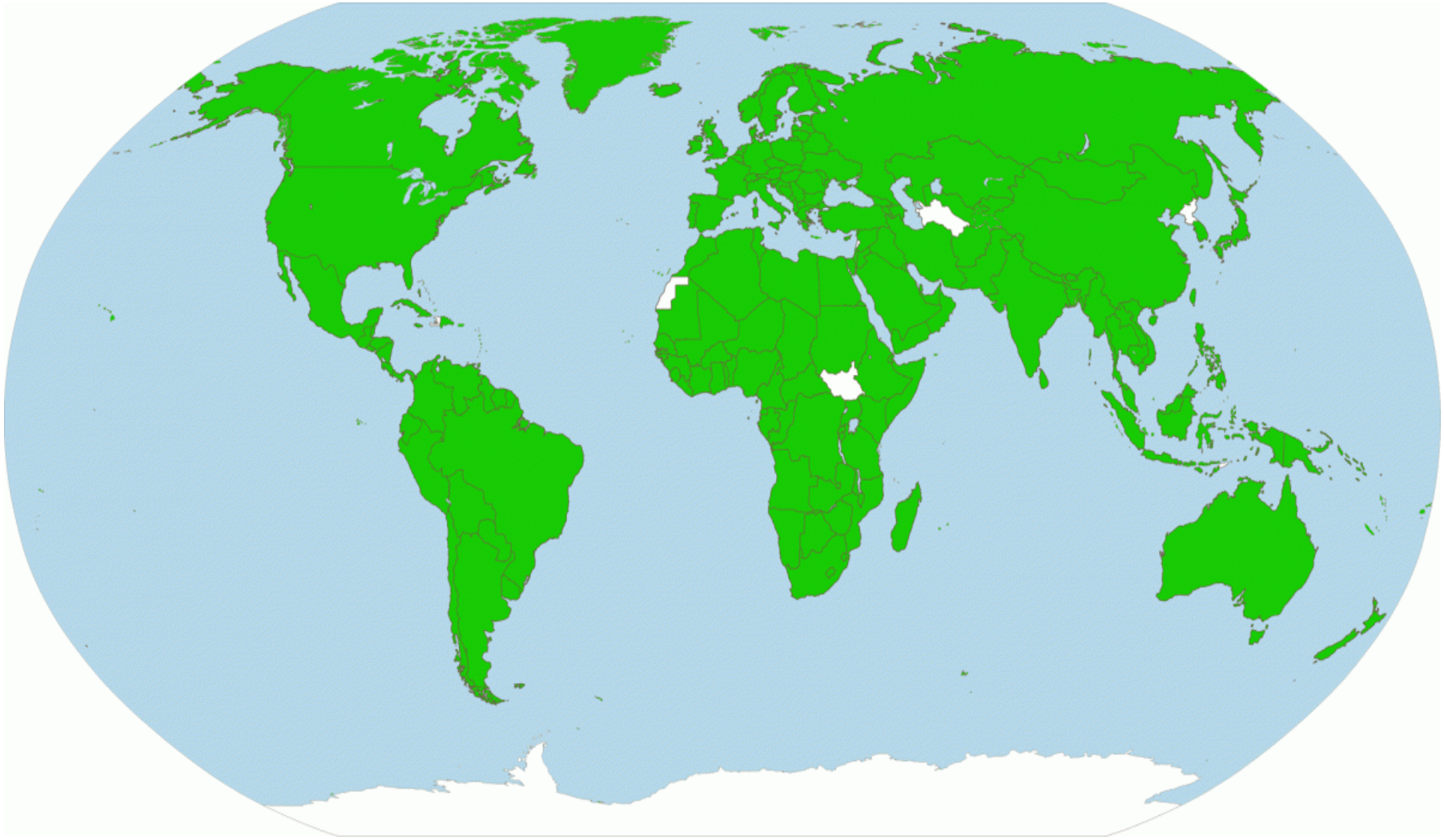

Organy CITES

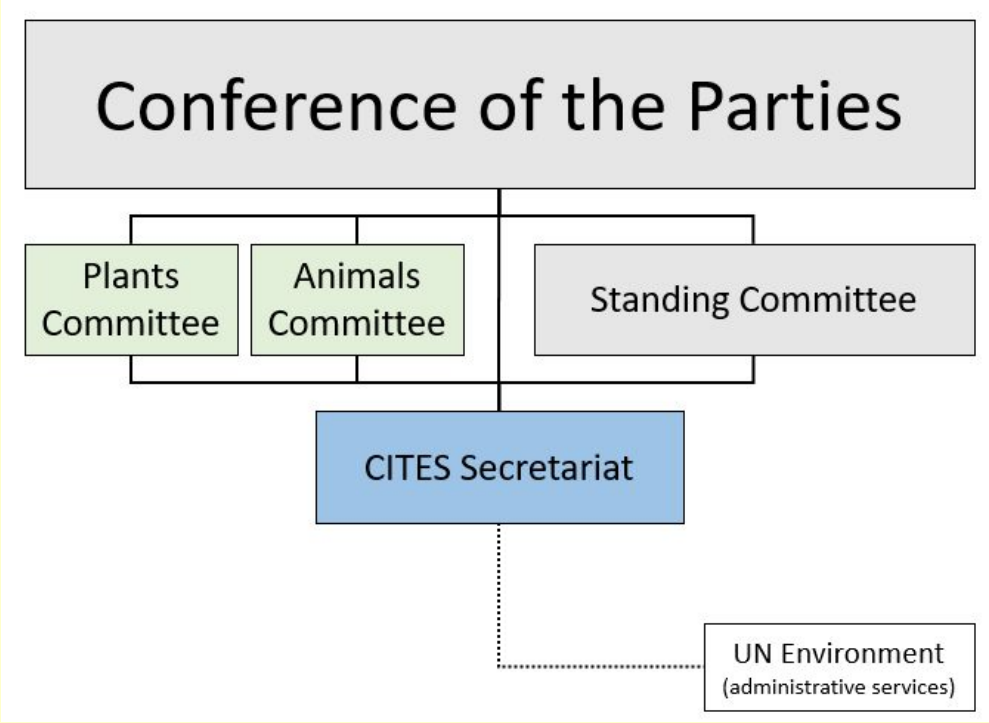

Organy CITES

Funkcjonowanie CITES opiera się przede wszystkim na dwóch organach:

- **Sekretariacie CITES oraz**
- **Konferencji Stron CITES (zwanej w skrócie CoP, od nazwy ang. *Conference of the Parties*).**

Organy te wspierane są przez trzy komitety:

- **Komitet Stały,**
- **Komitet ds. Zwierząt ,**
- **Komitet ds. Roślin**

Organy CITES

Sekretariat CITES

- mieści się w Genewie (Szwajcaria).

Zarządzany jest przez Program Środowiskowy Organizacji Narodów Zjednoczonych (UNEP - *United Nations Environment Programme*).

Na czele Sekretariatu CITES stoi obecnie - jako Sekretarz Generalny - pochodząca z Panamy Pani Ivonne Higuero.

Akty prawne CITES

Aktami prawnymi CITES są rezolucje i decyzje, przyjmowane przez jej sygnatariuszy podczas Konferencji Stron.

W celach komunikacyjnych z Państwami Stronami, Sekretariat CITES wykorzystuje tzw. notyfikacje.

Akty prawne CITES

Notyfikacje

zawierają informacje na temat zbliżających się spotkań, decyzje i rekomendacje stałych komitetów CITES, interpretacje poszczególnych zapisów Konwencji, komunikaty o włączeniu (lub wykreśleniu) gatunków do Załącznika III CITES itp.

Konwencja CITES

W chwili obecnej przepisom Konwencji podlega około 35600 gatunków zwierząt (5600) i roślin (30000).

Są to gatunki, których istnienie w ekosystemach jest zagrożone nie tylko z powodów zmian przyrodniczych, ale przede wszystkim z uwagi na stale wzrastającą chęć posiadania okazów lub wyrobów z nich wykonanych.
Chęć ich kupna doprowadziła do sytuacji, w której stały się one zagrożone.

Załączniki Konwencji Waszyngtońskiej

CITES

(według stanu na 2 stycznia 2017r.)

	Załącznik I	Załącznik II	Załącznik III
FAUNA			
Mammals Ssaki	318 spp. (incl. 13 popns) + 20 sspp. (incl. 4 popns)	513 spp. (incl. 17 popns) + 7 sspp. (incl. 2 popns)	52 spp. + 11 sspp
Birds Ptaki	155 spp. (incl. 2 popns) + 8 sspp.	1278 spp. (incl. 1 popn) + 4 sspp	27 spp.
Reptiles Gady	87 spp. (incl. 7 popns) + 5 sspp	749 spp. (incl. 6 popns)	61 spp.
Amphibians Płazy	24 spp.	134 spp.	4 spp.
Fish Ryby	16 spp.	107 spp.	24 spp. (incl. 15 popns)
Invertebrates Bezkręgowce	69 spp. + 5 sspp.	2171 spp. + 1 sspp.	22 spp. + 3 sspp.
FAUNA OGÓŁEM	669 spp. + 38 sspp.	4952 spp. + 12 sspp.	190 spp. + 14 sspp.
FLORA	334 spp. + 4 sspp.	29644 spp. (incl. 93 popns)	12 spp. (incl. 1 popns) + 1 var.
OGÓŁEM	1003 spp. + 42 sspp.	34596 spp. + 12 sspp.	202 spp. + 14 sspp. + 1 var.

Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora

Załącznik I do Konwencji obejmuje wszystkie gatunki zagrożone wyginięciem, które są lub mogą być przedmiotem handlu. Handel okazami tych gatunków powinien być poddany szczególnie ścisłej reglamentacji w celu zapobieżenia dalszemu zagrożeniu ich istnienia i może być dozwolony jedynie w wyjątkowych okolicznościach.

> Strony będą zezwalały na handel okazami gatunków objętych załącznikami I, II i III, wyłącznie zgodnie z postanowieniami niniejszej konwencji

Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora

Załącznik II do Konwencji obejmuje gatunki, które w chwili obecnej nie muszą być bezpośrednio zagrożone wyginięciem, jednakże skala handlu okazami tych gatunków jest na tyle duża, że w celu niedopuszczenia do nadmiernej eksploatacji ich dzikich populacji, konieczne jest wprowadzenie zasad regulujących to zjawisko.

W załączniku tym ujęte są również gatunki, które z wyglądu przypominają inne chronione taksony. Dzięki temu unika się trudności w odróżnianiu okazów takich gatunków podczas egzekwowania przepisów.

Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora

Do załącznika III Konwencji wpisane są gatunki, które objęte są ochroną na terenie, co najmniej jednego państwa będącego stroną CITES, które zgłosiło potrzebę ujęcia danego taksonu w tym załączniku, w celu lepszej ochrony przed nadmierną eksploatacją.

Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora

Artykuł I Konwencji Waszyngtońskiej CITES definiuje wiele terminów używanych w jej dalszych postanowieniach.
Kluczowe są jednak trzy definicje odnoszące się do:

- **gatunku**
- **okazu**
- **handlu**

CITES ©

Konwencja o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem

DEFINICJA GATUNKU

W rozumieniu niniejszej konwencji, jeżeli z treści nie wynika inaczej:

(a) "gatunek" - oznacza każdy gatunek, podgatunek bądź odrębną geograficzną populację;

Okazy CITES

ARKive
www.arkive.org
© Thomas D. Mangelsen / Images of Nature

ARKive
www.arkive.org
© Martin Harvey / www.photoshot.com

ARKive
www.arkive.org
© Anup Shah / naturepl.com

© Keith Connelly

Saussurea costus

Saussurea costus

Mu Xiang 木香

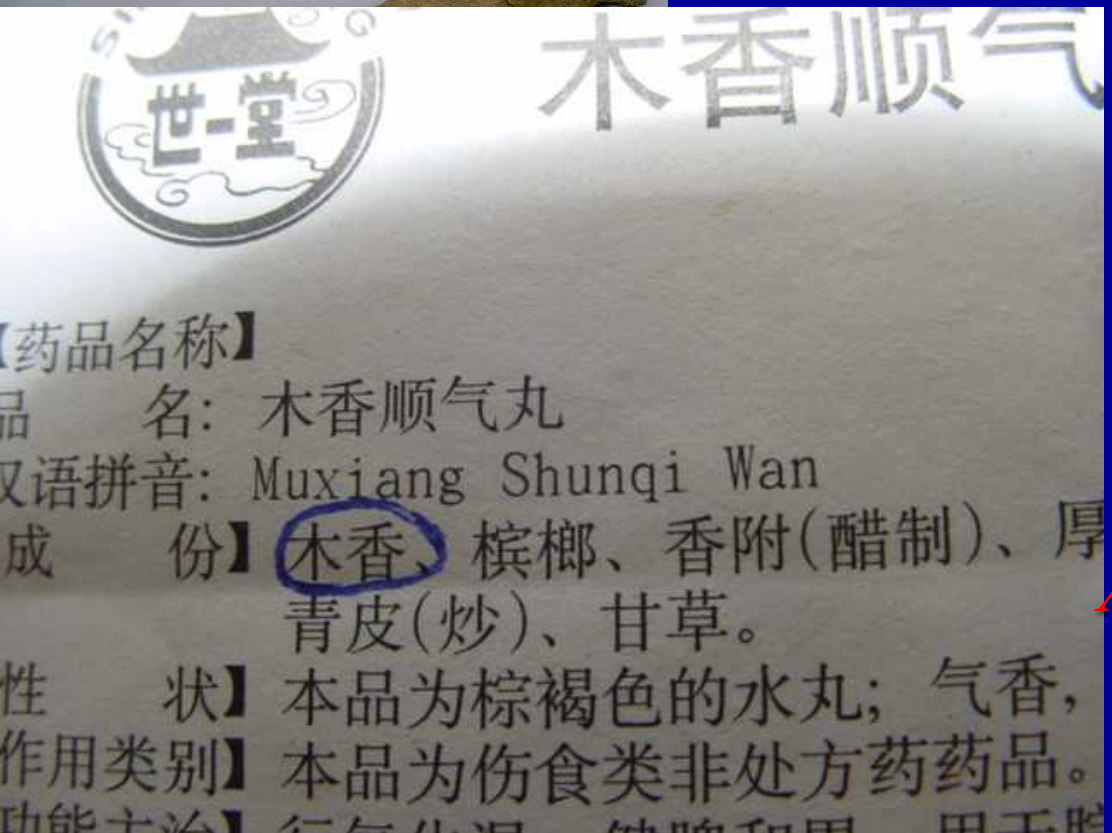

Auklandia to wystepujacy często synonim *Saussurea*

Orchidaceae

Ptaki ozdobne

WWF
CARCES / WWF-CANON

WWF
Nick Garbutt / WWF

Ptaki drapieżne

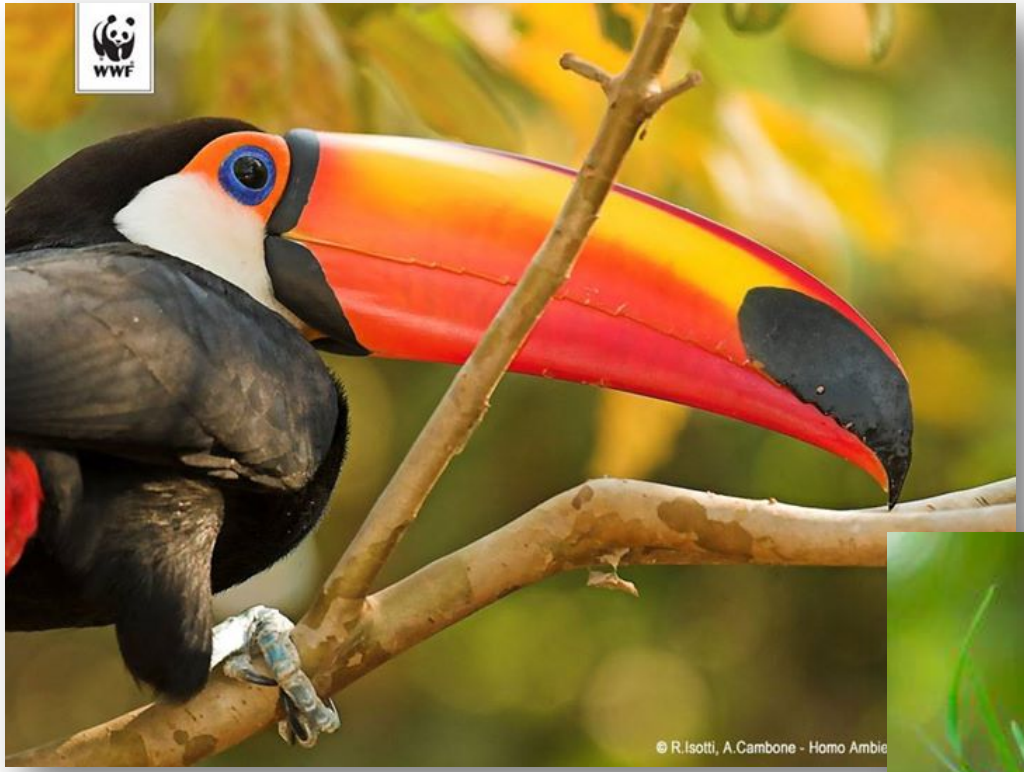

ptaki egzotyczne

zwierzęta morskie

© Shawn Heinrichs

WWF
© naturepl.com / Doug Perrine / WWF

WWF
© Troy Mayne / WWF

WWF
© Jürgen Freund / WWF

WWF
© Cat Holloway / WWF

WWF
© SHUTTERSTOCK

WWF
© Wild Wonders of Europe /Staffan Widstrand / WWF

WWF
© naturepl.com / Eric Baccega

© WWF-US / Elissa Poma
WWF

photography by AWF

WWF
© naturepl.com / Juan Carlos Munez / WWF

Tylko w roku 2011 skonfiskowano prawie 300 ton kości słoniowej.

Przekrój przez cios słonia

Przekrój przez cios mamuta

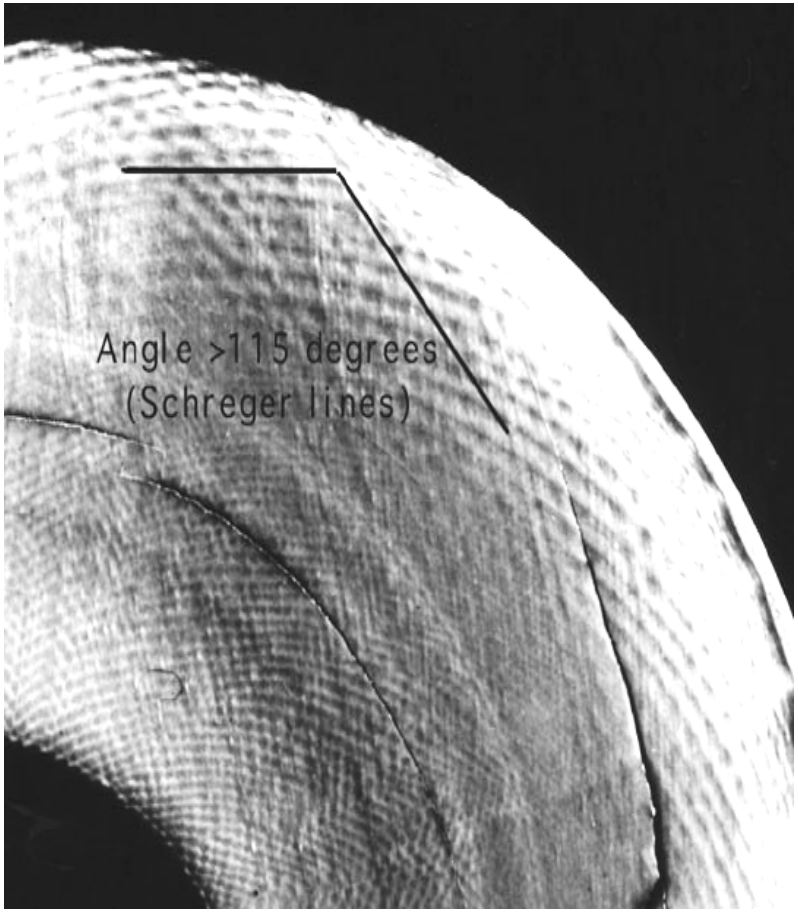

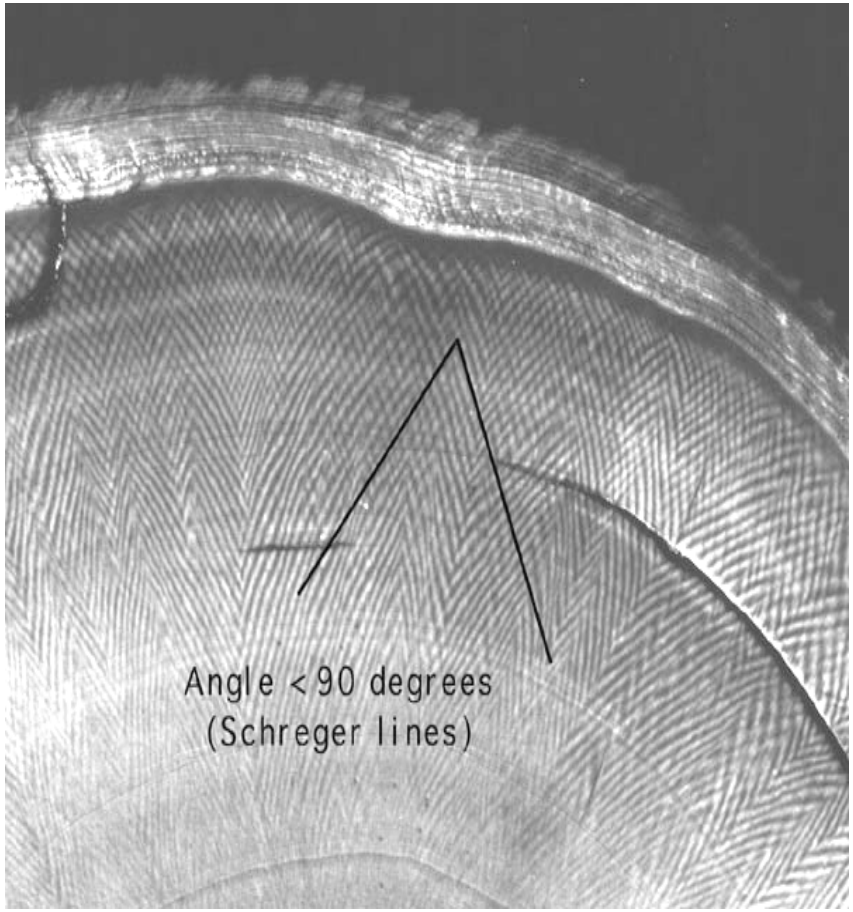

Przekrój przez cios słonia

Przekrój przez cios mamuta

IN 50 YEARS WE HAVE SEEN THE AFRICAN AND ASIAN BIG CATS DECLINE
50 YEARS AGO
TODAY
450 000
LIONS
20 000
45 000
TIGERS
3 000
50 000
CHEETAH
12 000
700 000
LEOPARDS
50 000

WWF
© Martin Harvey / WWF

WWF
© David Lawson / WWF-UK

WWF
© Martin Harvey / WWF

WWF
© Martin Harvey / WWF

WWF
© naturepl.com / Mark Carwardine / WWF

WWF
© Brent Stirton / Getty Images / WWF-UK

@AMIVITALE

© naturepl.com / Andy Rouse / WWF
WWF

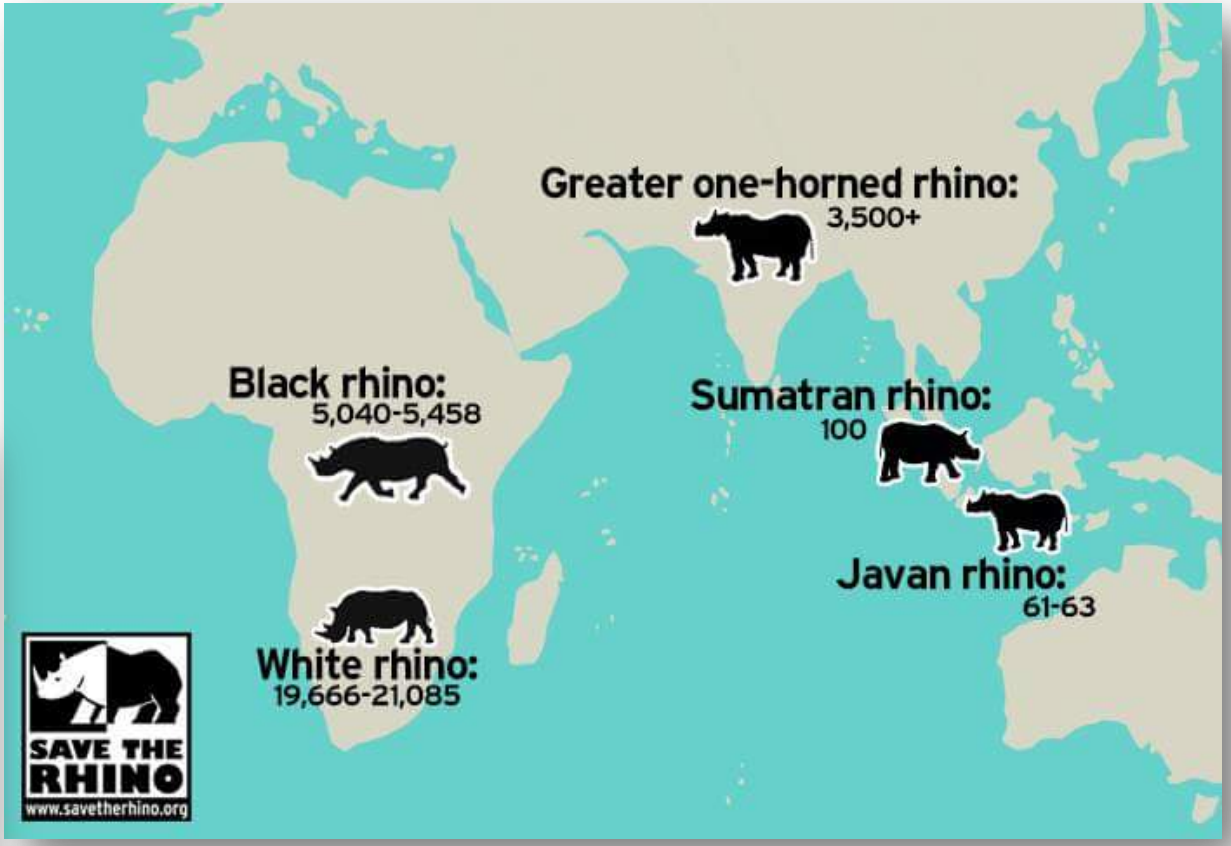
Greater one-horned rhino:
3,500+
Black rhino:
5,040-5,458
Sumatran rhino:
100
Javan rhino:
61-63
White rhino:
19,666-21,085
SAVE THE RHINO
www.savetherhino.org

Southern White Rhino

Cerathotherium simum simum

Population (as of the end of 2015):

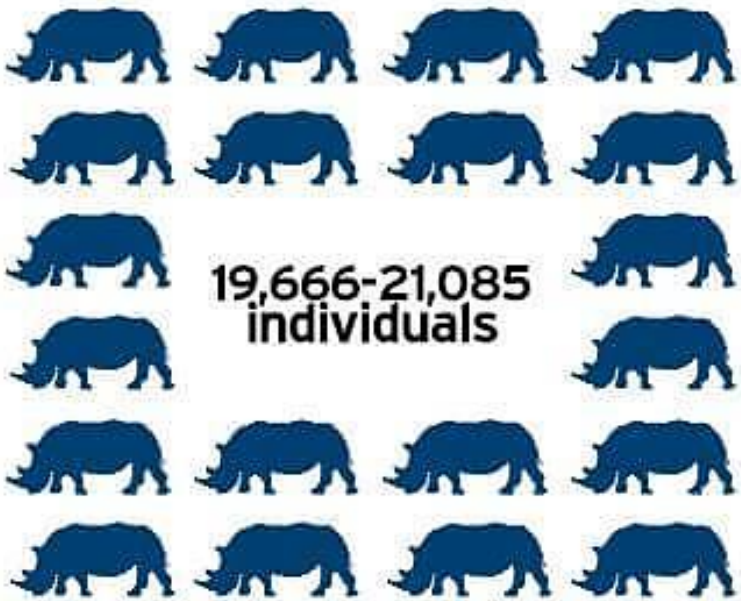

0.4% decline per year

They need our help!

SAVE THE RHINO
www.savetherhino.org

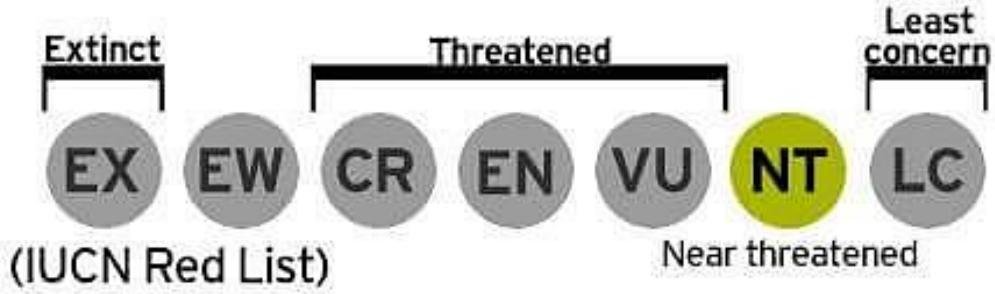

Javan Rhino

Rhinoceros sondaicus

Population (as of the end of 2015):

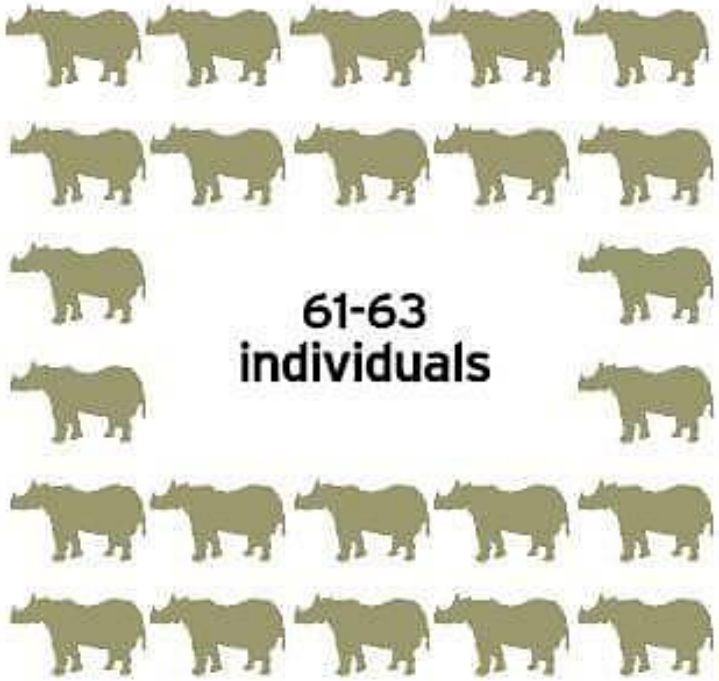

Slight increase from five years ago

Without your help this wouldn't be possible!

SAVE THE RHINO
www.savetherhino.org

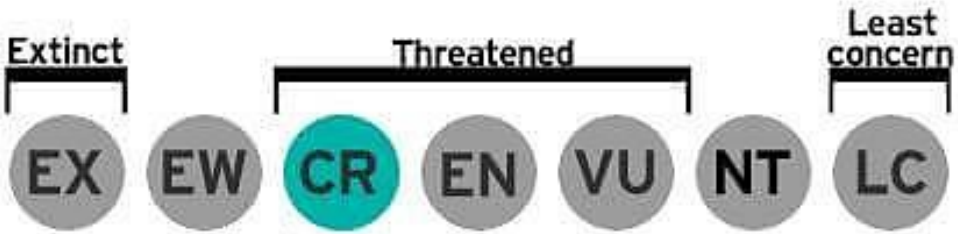

(IUCN Red List)

my horn
is
NOT
medicine
saving
rhinos
.org

superstock.com

©PA

CUSTAIM
CUSTAIM AGUS MÁL
Revenue
CUSTOMS DRUGS WATCH
CONFIDENTIAL FREEPHONE
1800 295 295
HAVE YOU SEEN OR HEARD ANYTHING SUSPICIOUS? WE NEED YOUR HELP!
TRAFFIC
the wildlife trade monitoring network

TCM

Traditional Chinese Medicine

Tradycyjna Medycyna Chińska

TAM

Czym jest TCM - TAM?

Traditional Chinese Medicine

TAM / TMA (PL)

- **Ponad 3000 lat**
- **Chińskie „Zioło” = rośliny, produkty pochodzenia zwierzęcego, minerały**
- **WHO: 80% ludzi na świecie korzysta z tego typu medykamentów**
- **TCM to sposób życia (kultura, tradycja) często rozpowszechniana ze wzrastającą emigracją z krajów Azjatyckich (Chinatowns)**
- **Często jest promowana jako tańsze, lokalne produkty**
- **Wzrastająca popularność w Europie i Ameryce Pn. (homeopatia, fitoterapia, aromaterapia, akupunktura, ajurweda - itd.)**
- **Obecnie w Europie i Stanach Zjednoczonych 70% użytkowników nie jest Azjatami**

Rodzaje produktów TCM - TAM

- Pojedyncze zioła

- Mieszanka ziół

- Opatentowane lekarstwa

PRODUKTY

1. <u>Czysty środek</u> – wyciąg z 1 rośliny, zwierzęcia lub produktu mineralnego

2. <u>Mieszanina środków</u> – wyciągi z wielu produktów, mieszanina używana w herbatach leczniczych, zupkach lub gotowanej wodzie

3. <u>Leki zarejestrowane</u> – zawierają składniki z roślin, zwierząt lub/i minerałów; są rafinowane do kapsułek, proszków, tabletek, toników, kulek woskowych, granulatów, win etc.

Zdjęcia WWF Polska

Przykłady gotowych produktów

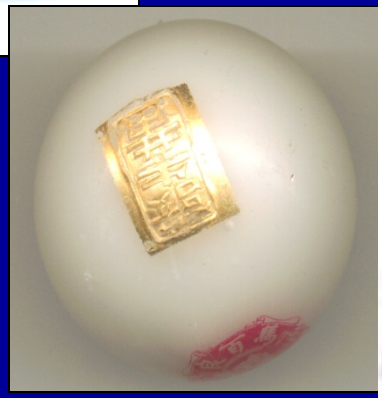

Zdjęcia WWF Polska

Produkty roślin TCM najczęściej spotykane na naszym rynku

- *Orchis mascula* /Salabmirsi/ Salep orchid/ Storczyk męski
- *Saussurea costus* / *Saussurea lappa* / costus
- *Panax ginseng* / Ginseng/ Eleucococcus/ Żeń-szeń syberyjski'/Eleuterokok kolczysty
- *Hoodia gordonii* / Hoodia

- *Aquilaria spp.* /*Ophiospermum* /*Gyrinopsis* /Agarwood /Agar 31
- *Prunus africana* / African sherry / Stinkwood / Pygeum / Iron Wood / African cherry / African plum / Śliwa afrykańska

Produkty zwierząt TCM najczęściej spotykanych na naszym rynku

- *Hirudo medicinalis* / Pijawka lekarska
- *Ursus arctos* / Niedźwiedź brunatny
- *Panthera tigris* / Tygrys
- *Hippocampus spp.* / Pławikonik
- *Moschus spp.* /Piżmowiec

Produkty z: *Orchis mascula* – storczyk męski

- **kosmetyki:**
  - **przeciwzmarszczkowe**
  - **przeciw przebarwieniom**
  - **balsamy nawilżające**
  - **pianki oczyszczające**
  - **bronzery**
- **środki na potencję**
- **środki na prostatę**
- **środki na poprawę funkcji umysłowych**

Dane WWF Polska

Produkty z: *Saussurea costus* – kostus

- **kosmetyki:**
  - przeciwzmarszczkowe
  - przeciw przebarwieniom
  - balsamy nawilżające
  - pianki oczyszczające
  - bronzery
- **na potencję**
- **na pęcherzyk żółciowy i żołądek**
- **na prostatę**
- **na poprawę funkcji umysłowych**

Dane WWF Polska

Produkty z *Panax ginseng*
żeń szeń syberyjski (korzeń) - regulacjom handlu nie podlegają gotowe produkty

- na poprawę funkcji umysłowych
- uspokaja
- przywraca równowagę
- poprawia samopoczucie
- reguluje ciśnienie
- wzmacnia serce
- poprawia potencję

Dane WWF Polska

Produkty z: *Hoodia gordonii* – hoodia
wyjątki - gotowe produkty z oznaczeniem

- **Gama produktów na odchudzanie**

  - **tabletki/kapsułki**
  - **plastry**
  - **spray**
  - **ekstrakty w płynie**
  - **cała roślina (Allegro**

Dane WWF Polska

Produkty z: *Aquilaria spp.* – Agar 31 (aromatyczne drewno)

- Kadzidła (rytuały hinduistyczne)
- Olejki eteryczne
- Kosmetyki
- Perfumy

Dane WWF Polska

Produkty z:
Prunus africana – śliwa afrykańska

- **Korzeń:**
  - na prostatę
  - przeciwko łysieniu
  - preparaty anty-celulitowe i na rozstępy
  - kremy przeciwzmarszczkowe
  - wspomaga trawienie
- **Kadzidła do medytacji**
- **Olejki eteryczne**

Dane WWF Polska

Produkty z:
Hirudo medicinalis - pijawki lekarskiej

- **Leki na bazie hirudyny na choroby:**
  - układu sercowo-naczyniowego
  - narządów oddechowych
  - układu oporowo-ruchowego
  - neurologiczne
  - układu moczowo-płciowego
  - hemoroidy
  - skóry
  - układu endokrynnego
  - oczu
  - położnictwo i ginekologia
  - laryngologiczne
  - stomatologiczne

Dane WWF Polska

Produkty z:
Ursus arctos - Niedźwiedź brunatny

- Tłuszcz
  - układu oddechowy (astma, pylica)

- Woreczek żółciowy
  - Układ moczowy
  - Nowotwory
  - Poparzenia
  - Hemoroidy
  - Środek przeciwbólowy
  - Na potencję – afrodyzjak
  - Dla alkoholików – przywraca funkcje wątroby

Dane WWF Polska

Produkty z:
Panthera tigris - tygrysa

- Zapotrzebowanie jest na wszystkie części zwierzęcia, które są później przetwarzane
- Toniki, plastry, wino, tabletki, proszki, żele etc.
- Kości używane w leczeniu bólu i stanów zapalnych oraz dla wzmocnienia mięśni, ścięgien i kości, przy reumatoidalnym zapaleniu stawów
- Części zwierzęcia używane jako afrodyzjak

Dane WWF Polska

Produkty z: *Hippocampus spp.* - pławikonika

- Całe zwierzę używane w TCM/ TAM
- Choroby układu moczowego-płciowego: kamica nerkowa; stany zapalne dróg moczowych, dna moczanowa oraz choroby wątroby
- Pozyskiwany z natury – brak hodowli na dużą skalę

Dane WWF Polska

Produkty z: *Moschus spp.* - piżmowca

- **Wydzielina gruczołu piżmowca wykorzystywana szeroko zarówno w lekarstwach TCM / TAM**

- **Bardzo cenna w przemyśle kosmetycznym – w perfumach, do utrwalania i nadawania zapachu**

- **Znany afrodyzjak**

- **W TCM / TAM jako środek uśmierzający, jak i pobudzający serce i system nerwowy**

Dane WWF Polska

OKAZY CITES

Okazami CITES są:

- zwierzęta i rośliny (żywe lub martwe), lub
- wszelkie łatwo rozpoznawalne części, lub
- pochodne określonych gatunków roślin i zwierząt

Okazy CITES

Okazami CITES będą więc:

- zwierzęta i rośliny (żywe lub martwe)
- skóry lub ich części
- szkielet i kości
- muszle
- rogi, kły, ciosy i zęby
- pióra
- jajka
- korzenie i liście
- mięso
- drewno

Okazy CITES

Pochodne:

- Krew
- Piżmo
- Przedmioty wykonane z części (kość słoniowa - klawisze fortepianu, torebki, płaszcze, futra , pasy, paski do zegarków, buty, rękawice itp.)
- Leki zawierające w składzie okazy CITES
- Kosmetyki wytworzone z gatunków CITES
- Przetwory z mięsa

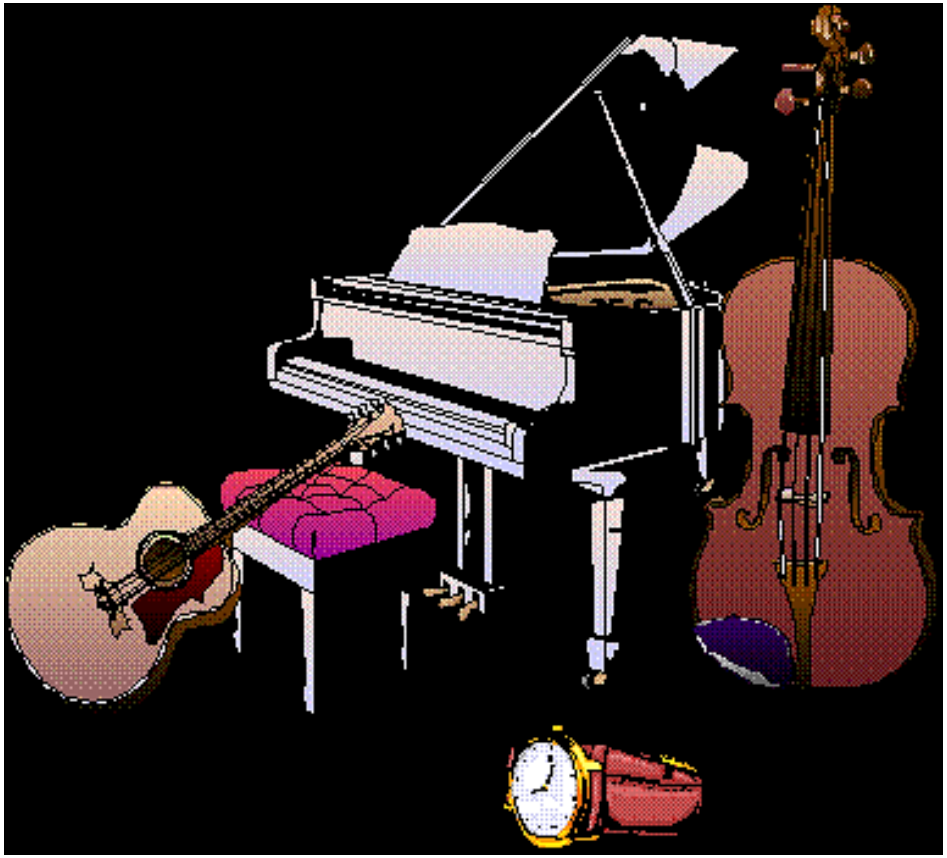

Rozporządzenie 338/97 definiuje „OKAZ” - art. 2 lit. t)

„okaz” oznacza każde zwierzę lub roślinę, żywe lub martwe, należące do gatunku wymienionego w załącznikach A do D, każda jego cześć lub produkt pochodny, zawarty w innych towarach lub nie oraz wszelkie inne towary, które zgodnie z dołączonym dokumentem, opakowaniem lub oznakowaniem lub etykieta, lub wszelkimi innymi okolicznościami maja zawierać lub zawierają części lub produkty pochodne zwierząt lub roślin należących do tych gatunków, chyba że na podstawie wyraźnego wyłączenia takie części lub produkty pochodne nie podlegają przepisom niniejszego rozporządzenia lub przepisom odnoszącym się do załącznika, w którym dane gatunki są wymienione, poprzez wskazanie odnośnie do tego w przedmiotowych załącznikach.

Za okaz uważa się okaz gatunku wymienionego w załącznikach A do D, jest on zwierzęciem lub rośliną, częścią lub produktem otrzymanym ze zwierzęcia lub rośliny, których przynajmniej jedno z „rodziców” należy do wymienionego tam gatunku.

W przypadku gdy „rodzice” takiego zwierzęcia lub rośliny należą do gatunków wymienionych w różnych załącznikach lub gatunków, z których tylko jeden jest wymieniony, stosuje się przepisy bardziej rygorystycznego załącznika.

Jednakże w przypadku okazów roślin mieszańców, jeśli jedno z „rodziców” należy do gatunku wymienionego w załączniku A, przepisy bardziej rygorystycznego załącznika stosuje się tylko wtedy, jeśli gatunek ten zostanie opatrzony adnotacją odnośnie tego w załączniku;

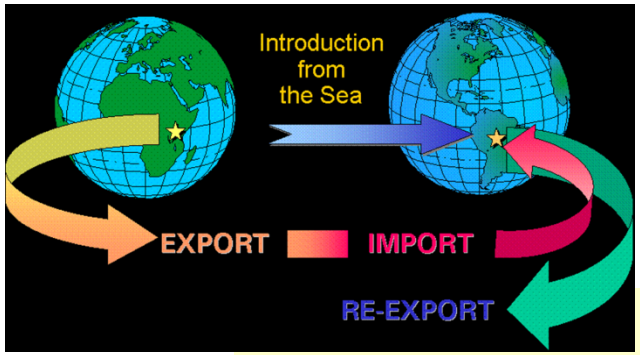

Definicje konwencyjne

(c) "handel" - oznacza eksport, reeksport, import i sprowadzenie z morza;

(d) "reeksport" - oznacza eksport każdego okazu, który został uprzednio wwieziony;

(e) "sprowadzenie z morza" - oznacza wwiezienie do państwa okazów jakiegokolwiek gatunku, które zostały pobrane ze środowiska morskiego nie będącego pod jurysdykcją żadnego państwa;

Pomimo szeroko zakrojonych akcji informacyjnych, społeczeństwa - w tym także turyści - nadal nie są w pełni świadome, czym jest i czego dotyczy

KONWENCJA WASZYNGTOŃSKA

Ludzie nie są również świadomi faktu, że za naruszenie przepisów Konwencji - to jest przewożenie przez granice żywych zwierząt, czy roślin chronionych Konwencją, a także jakichkolwiek wyrobów z nich wykonanych, bez wymaganych dokumentów grożą dotkliwe sankcje karne takie jak:

kara pozbawienia wolności (w Polsce do 5 lat), kara grzywny i konfiskata

Należy pamiętać, o tym, w jaki sposób są najczęściej pozyskiwane zwierzęta, z których wykonywane są przywożone wyroby oraz w jakich warunkach są przemycane żywe okazy. Są to najczęściej okoliczności i warunki katastrofalne, powodujące nagłą lub powolną śmierć tych zwierząt.

Około 90 % przemycanych zwierząt ginie.

Ochrona okazów CITES

podczas przemytu nie zapewnia się odpowiednich warunków dla przewozu żywych zwierząt odczuwających ból, pragnienie, głód.

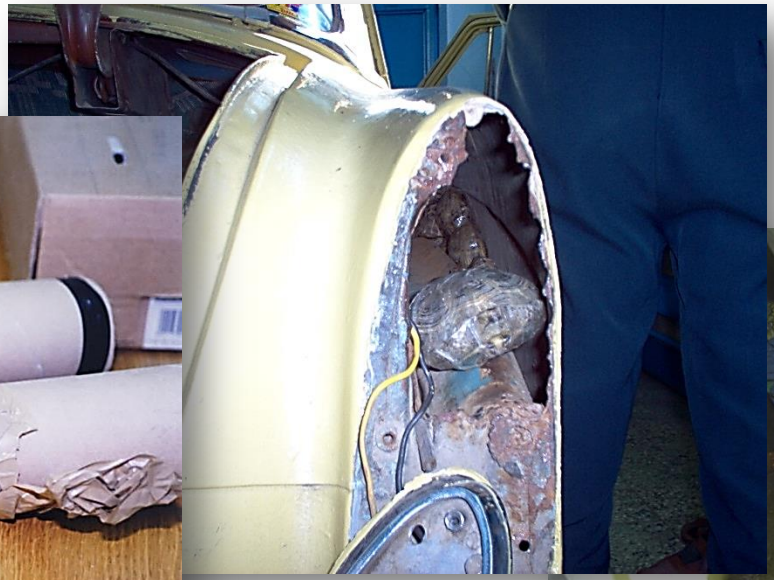

Przewozi się je w takich „schowkach”

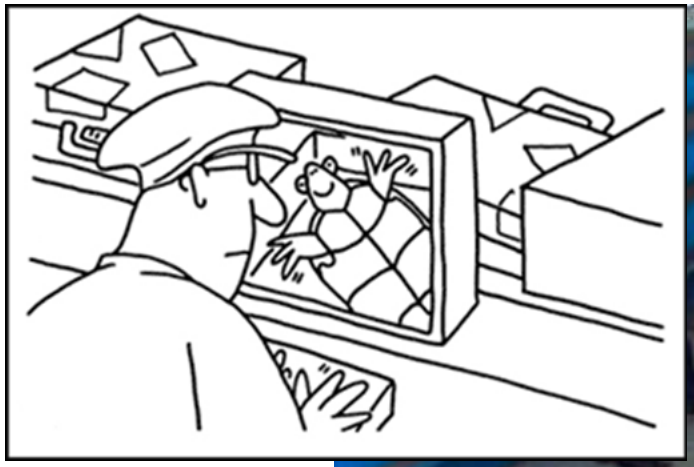

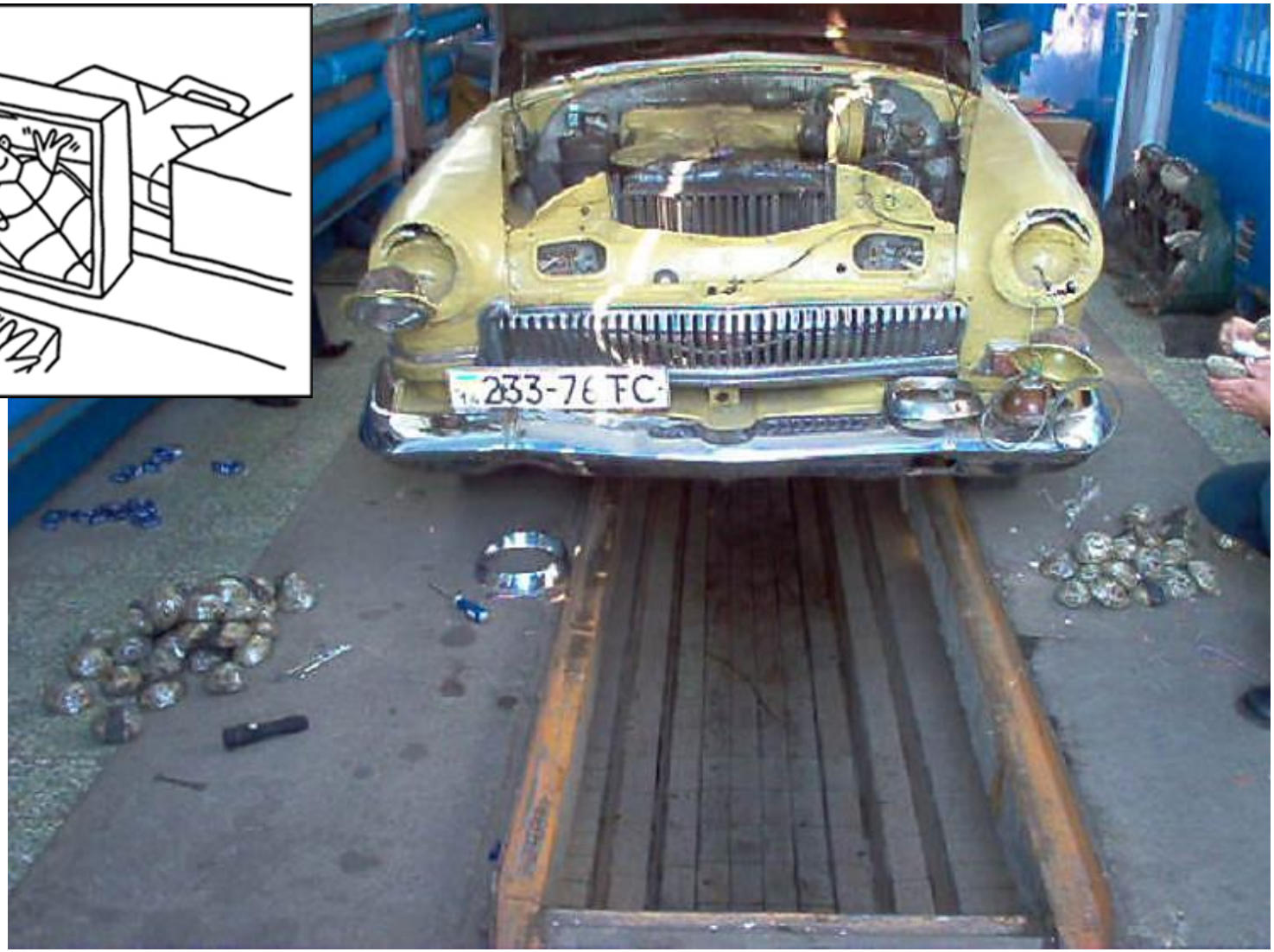

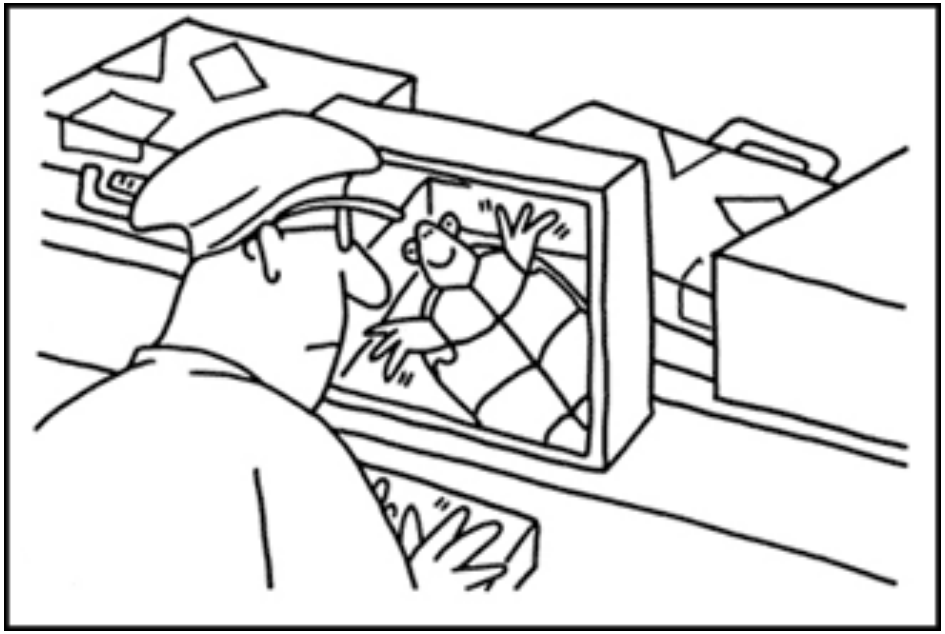

31 8:25PM

Przepisy prawa

Konwencja o Międzynarodowym Handlu Dzikimi Zwierzętami i Roślinami Gatunków Zagrożonych Wyginięciem - CITES

(ostatnia aktualizacja załączników 27 listopada 2019r.)

sporządzona w Waszyngtonie
dnia 3 marca 1973 roku,
- ratyfikowana przez Rzeczpospolitą Polską
12 marca 1990 roku
(Dz.U. Nr 27 z 1991r., poz. 112 - ze zm.)

Przepisy prawa

Rozporządzenie Rady (WE) Nr 338/97 z dnia 9 grudnia 1996r. w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi

ostatnia aktualizacja załączników:

Rozporządzenie Komisji (UE) 2017/160 z dnia 20 stycznia 2017 r. zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 338/97 w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi

- **nowa treść załączników A, B, C i D**

Załączniki do rozp. 338/97

W Aneksie A ujęte są (zgodnie z art. 3 ust. 1 rozp. Rady 338/97):

1) wszystkie gatunki z Załącznika I CITES, w stosunku do których państwa członkowskie Unii Europejskiej nie zgłosiły zastrzeżeń (aktualnie nie ma takich gatunków);
2) gatunki z załączników II i III CITES oraz gatunki nie objęte CITES, które są zagrożone wyginięciem lub są na tyle rzadkie, że pozyskiwanie ich z natury do celów handlowych nawet na niewielką skalę może zagrozić ich przetrwaniu, a na które istnieje lub może zaistnieć popyt w krajach Unii;
3) gatunki z załączników II i III oraz gatunki nie objęte CITES, które należą do rodzaju, którego większość gatunków (lub które należą do gatunku, którego większość podgatunków) została wymieniona w Aneksie A - tego typu rozwiązanie możliwe jest wyłącznie w sytuacji, jeżeli przyczyni się ono do lepszej ochrony gatunków (lub podgatunków) ujętych w Aneksie A.

Załączniki do rozp. 338/97

Aneks B, podobnie jak Załącznik II CITES, obejmuje najwięcej taksonów. Ujęte są tutaj (zgodnie z art. 3 ust. 2 rozp. Rady 338/97):

1) wszystkie gatunki z Załącznika II CITES, w stosunku do których państwa członkowskie nie zgłosiły zastrzeżeń (aktualnie nie ma takich gatunków) - o ile nie zostały włączone do Aneksu A;
2) gatunki z Załącznika I CITES, w stosunku do których państwa członkowskie zgłosiły zastrzeżenia (aktualnie nie ma takich gatunków);
3) gatunki z Załącznika III CITES oraz gatunki nieobjęte CITES, które wykorzystywane są do celów handlowych w skali mogącej istotnie wpłynąć negatywnie na szanse przetrwania populacji tych gatunków w poszczególnych krajach lub na wypełnianie przez dane gatunki roli, jakie pełnią w ekosystemach;

Załączniki do rozp. 338/97

Aneks B, podobnie jak Załącznik II CITES, obejmuje najwięcej taksonów. Ujęte są tutaj (zgodnie z art. 3 ust. 2 rozp. Rady 338/97):

4) gatunki z Załącznika III CITES oraz gatunki nieobjęte CITES, których ujęcie w tym Aneksie, z powodu ich podobieństwa w wyglądzie do innych gatunków wymienionych w Aneksie A lub B, ma istotne znaczenie dla zapewnienia skuteczności kontroli handlu okazami takich gatunków;

5) gatunki, które stwarzają realne zagrożenie dla rodzimej przyrody Unii Europejskiej (obecnie na tej podstawie do Aneksu B wpisano żywe okazy: jednego gatunku płaza – żaby ryczącej *Lithobates catesbeianus*, dwóch taksonów żółwi – czerwonolicego *Trachemys scripta elegans* i malowanego *Chrysemys picta*, jednego gatunku ptaka – sterniczki jamajskiej *Oxyura jamaicensis* oraz trzech gatunków ssaków – wiewiórek: szarej *Sciurus carolinensis* i czarnej *S. niger* oraz wiewiórczaka rdzawobrzuchego *Callosciurus erythraeus*.

Załączniki do rozp. 338/97

W Aneksie C ujęte są (zgodnie z art. 3 ust. 3 rozp. Rady 338/97):

1) gatunki z Załącznika III CITES, w stosunku do których państwa członkowskie nie zgłosiły zastrzeżeń (o ile nie zostały włączone do Aneksu A lub B);

2) gatunki z Załącznika II CITES, w stosunku do których państwa członkowskie zgłosiły zastrzeżenia (aktualnie nie ma takich gatunków).

W przypadku wywozu z Unii Europejskiej okazu gatunku z Aneksu C pochodzącego z jej terytorium (także z hodowli czy z uprawy), zawsze wymagane jest zezwolenie eksportowe, nawet jeśli dany gatunek nie jest rodzimy dla żadnego z krajów UE.

Są to zasady bardziej restrykcyjne niż ustalone przez CITES dla gatunków z Załącznika III, wg których zezwolenie eksportowe wymagane jest wyłącznie w przypadku wywozu z państwa, które zgłosiło dany takson do tego Załącznika, a w pozostałych wypadkach wystarcza świadectwo pochodzenia albo świadectwo wyhodowania w niewoli lub sztucznego rozmnożenia.

Załączniki do rozp. 338/97

Aneks D nie ma swojego odpowiednika w załącznikach CITES. Ujęte są w nim (zgodnie z art. 3 ust. 3 rozp. Rady 338/97):

1) gatunki nie objęte CITES, które nie zostały wymienione w aneksach A–C, a które sprowadzane są na terytorium Unii Europejskiej w ilościach uzasadniających monitoring tego importu;

2) gatunki z Załącznika III CITES, dla których państwa członkowskie zgłosiły zastrzeżenia (obejmuje to obecnie 7 taksonów zgłoszonych do Załącznika III CITES przez Indie: lisy – kaszmirski Vulpes vulpes griffithi, tybetański V. v. montana i pustynny V. v. pusilla, łasice – górską Mustela altaica, żółtobrzuchą M. kathiah i syberyjską[1] M. sibirica oraz gronostaja indyjskiego M. erminea ferghanae).

Przepisy prawa

Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 865/2006 z dnia 4 maja 2006r. ustanawiające przepisy wykonawcze do rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu między nimi

Przepisy prawa

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (WE) nr 792/2012 z dnia 23 sierpnia 2012r. ustanawiające reguły dotyczące wzoru zezwoleń, świadectw i innych dokumentów przewidzianych w rozporządzeniu Rady (WE) nr 338/97 w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi oraz zmieniające rozporządzenie Komisji (WE) nr 865/2006

UNIA EUROPEJSKA | **EUROPEAN UNION**

ORYGINAŁ *ORIGINAL*

1

1. Eksporter/(Re-)eksporter *Exporter/re-exporter*

SA
32 Ch.du Champs des Filles
1228 Plan-les-Ouates
Switzerland

ZEZWOLENIE/ŚWIADECTWO
PERMIT/CERTIFICATE

- [x] NA PRZYWÓZ *IMPORT*
- [ ] NA WYWÓZ *EXPORT*
- [ ] NA POWROTNY WYWÓZ *RE-EXPORT*
- [ ] INNE: *OTHER:*

Nr ***No.***
16PL000309/BZ

2. Ostatni dzień ważności *Last Day of validity:*
30.11.2016

3. Importer *Importer*

54-613 Wrocław
Poland

Konwencja o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem
Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora

4. Kraj (powrotnego) wywozu *Country of (re-)export*
Switzerland (CH)

5. Kraj przywozu *Country of import*
Poland (PL)

6. Zatwierdzone miejsce dla żywych okazów gatunków załącznika A *Authorized location for live specimens of Annex A species*

XXXXX

7. Organ wydający *Issuing management authority*

Ministerstwo Środowiska
ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa

Ministry of the Environment
Wawelska 52/54
00-922 Warszawa Poland

1

8. Opis okazów (w tym znaki, płeć/data urodzenia żywych zwierząt) *Description of specimens (incl. marks, sex and date of birth for live animals)*

LPS - LEATHER PRODUCT (SMALL)

Paski do zegarków.

Watchstraps.

9. Masa netto (kg) *Net mass (kg)*
XXXXX

10. Ilość *Quantity*
10 no.

11. Załącznik CITES *CITES Appendix*	12. Załącznik UE *EU Annex*	13. Źródło *Source*	14. Przeznaczenie *Purpose*
II	B	W	T

15. Kraj pochodzenia *Country of origin*
United States of America (US)

16. Zezwolenie nr *Permit No*
14US42399B/4

17. Data wydania *Date of issue*
06.08.2014

18. Kraj ostatniego (powrotnego) wywozu *Country of last re-export*
Switzerland (CH)

19. Świadectwo nr *Certificate No*
16CH046740

20. Data wydania *Date of issue*
01.06.2016

21. Nazwa naukowa gatunku *Scientific name of species*
Alligator mississippiensis

22. Nazwa powszechna gatunku *Common name of species*
aligator mississipijski

19. Świadectwo nr *Certificate No*: 16CH046740

20. Data wydania *Date of issue*: 01.06.2016

21. Nazwa naukowa gatunku *Scientific name of species*: Alligator mississippiensis

22. Nazwa powszechna gatunku *Common name of species*: aligator mississipijski

23. Warunki szczególne *Special conditions*

Security stamp No: XXXXX

1224782

Niniejsze zezwolenie/świadectwo jest ważne wyłącznie, jeśli żywe zwierzęta są transportowane zgodnie z wytycznymi CITES w zakresie transportu oraz przygotowania transportu żywych zwierząt, lub w przypadku transportulotniczego z przepisami dotyczącymi żywych zwierząt, opublikowanymi przez Zrzeszenie Mi?dzynarodowego Transportu Lotniczego (IATA).
This permit / certificate is only valid if live animals are transported in compliance with the CITES Guidelines for the Transport and Preparation for Shipment of Live Wild Animals or, in the case of air transport, the Live Animals Regulations published by the International Air Transport Association (IATA).

24. Dokumentacja (powrotnego) wywozu z kraju (powrotnego) wywozu — *The re-export documentation from country of re-export*

- [ ] została zwrócona organowi wydającemu — *has been surrendered to the issue authority*
- [x] powinna zostać zwrócona granicznemu urzędowi celnemu wprowadzenia — *has to be surrendered to the border customs office of introduction*

25. The [x] przywóz *importation* [ ] wywóz *exportation* [ ] wywóz *re-exportation*

towarów opisanych powyżej jest niniejszym dozwolony.
of the goods described above is hereby permitted.

Podpis i oficjalna pieczątka *Signature and official stamp*:

Nazwisko urzędnika wydającego *Name of issuing official*: on behalf of the Minister

Miejsce i data wydania *Place and date of issue*: Warszawa 14.07.2016

26. Numer listu przewozowego/lotniczego listu przeowozowego *Bill of lading/air number*

27. Wyłącznie do użytku służb celnych *For customs use only*

Podpis i oficjalna pieczątka *Signature and official stamp*:

Ilość/masa netto (kg) faktycznie przywieziona lub powrotnie wywieziona *Quantity/netmass (kg) actually imported or (re)-exported*	Liczba zwierząt martwych w chwili przybycia *Number of animals dead on arrival*	Dokument celny *Customs document*
—10 SZTUK—		Typ *Type*: —OGL/331040/00/019755/2016
		Numer *Number*:
		Data *Date*: 2016 09 12

2016 09 12

0010007

Przepisy prawa

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE KOMISJI (UE) 2017/1915 zakazujące wprowadzania do Unii Europejskiej okazów niektórych gatunków dzikiej fauny i flory

Przepisy prawa krajowego

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (t.j.: Dz.U. z 2018, poz. 1614 - ze zm.)

- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997r. o ochronie zwierząt (tekst jednolity: Dz.U. R.P. z 2019r., poz. 122 - ze zm.),
- Ustawa z dnia 11 marca 2004r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (tekst jednolity: Dz.U. z 2018r., poz. 1967),
- Ustawa z dnia 18 grudnia 2003r. o ochronie roślin (tekst jednolity: Dz.U. z 2017r., poz. 2138 – ze zm.).

Przepisy prawa krajowego

- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. R.P. Nr z 2016r., poz. 2183)**

- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. R.P. z 2014r. poz. 1409)**

- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. R.P. z 2014r. poz. 1408)**

Organy CITES w Polsce

Rolę organu zarządzającego CITES pełni w Polsce
Minister Środowiska

(w praktyce: Wydział ds. Konwencji
w Departamencie Ochrony Przyrody
Ministerstwa Środowiska),

Organem naukowym jest:

Państwowa Rada Ochrony Przyrody

(w praktyce: Komisja PROP ds. CITES).

organy egzekwujące

Służba Celno-Skarbowa

jest odpowiedzialna za kontrolę handlu międzynarodowego i zwalczanie nielegalnego handlu okazami CITES.

Na szczeblu krajowym działania te koordynuje

Departament Ceł w Ministerstwie Finansów

a na szczeblu regionalnym koordynatorzy ds. CITES w Izbach Administracji Skarbowej.

Krajowa Administracja Skarbowa

Jednostki Krajowej Administracji Skarbowej

SIEDZIBY IZB ADMINISTRACJI SKARBOWEJ

SIEDZIBY URZĘDÓW CELNO-SKARBOWYCH

Krajowa Administracja Skarbowa

Do zadań naczelnika urzędu celno-skarbowego należy: rozpoznawanie, wykrywanie i zwalczanie przestępstw i wykroczeń określonych w:

- art. 128, art. 131 pkt 4 w zakresie, o którym mowa w art. 73 ust. 1 pkt 2, oraz art. 131 pkt 10 i 14 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (…),

oraz zapobieganie tym przestępstwom i wykroczeniom, a także ściganie ich sprawców, jeżeli zostały ujawnione przez Służbę Celno-Skarbową;

Podstawa prawna: art. 33 ust. 1 pkt. 10 lit. i) ustawy z dnia 16 listopada 2016r. o Krajowej Administracji Skarbowej

Art. 128. [Naruszenie ograniczeń w przewozie przez granicę roślin lub zwierząt podlegających ograniczeniom na podstawie prawa UE]

Kto:

1)bez dokumentu wymaganego na podstawie przepisów, o których mowa w art. 61 ust. 1, lub wbrew jego warunkom przewozi przez granicę Unii Europejskiej okaz gatunku podlegającego ochronie na podstawie przepisów, o których mowa w art. 61 ust. 1,

2) narusza przepisy prawa Unii Europejskiej dotyczące ochrony gatunków dziko żyjących zwierząt i roślin w zakresie regulacji obrotu nimi poprzez:

a) nieprzedkładanie zgłoszenia importowego,

b) używanie okazów określonych gatunków w innym celu niż wskazany w zezwoleniu importowym,

c) korzystanie w sposób nieuprawniony ze zwolnień od nakazów przy dokonywaniu obrotu sztucznie rozmnożonymi roślinami,

d) oferowanie zbycia lub nabycia, nabywanie lub pozyskiwanie, używanie lub wystawianie publicznie w celach zarobkowych, zbywanie, przetrzymywanie lub przewożenie w celu zbycia okazów określonych gatunków roślin lub zwierząt,

e) używanie zezwolenia albo świadectwa dla okazu innego niż ten, dla którego było ono wydane,
f) składanie wniosku o wydanie zezwolenia importowego, eksportowego, reeksportowego, lub świadectwa bez poinformowania o wcześniejszym odrzuceniu wniosku

- podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

art. 131 pkt 4 w zakresie, o którym mowa w art. 73 ust. 1 pkt 2

[Odpowiedzialność za wykroczenia]

Kto:

4) narusza zakazy dotyczące zwierząt niebezpiecznych dla życia i zdrowia ludzi, o których mowa w art. 73 ust. 1,

- podlega karze aresztu albo grzywny.

Art. 73. [Zwierzęta gatunków niebezpiecznych dla życia i zdrowia ludzi]

1. Zabrania się: (…)

2) sprowadzania z zagranicy,

art. 131 pkt 10 i 14 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (…),

10) bez zezwolenia lub wbrew jego warunkom sprowadza do kraju, przetrzymuje, prowadzi hodowlę, rozmnaża lub sprzedaje na terenie kraju rośliny, zwierzęta lub grzyby gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić rodzimym gatunkom lub siedliskom przyrodniczym,
- podlega karze aresztu albo grzywny.

art. 131 pkt 10 i 14 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (…),

14) bez zezwolenia lub wbrew jego warunkom narusza zakazy w stosunku do roślin, zwierząt lub grzybów objętych ochroną gatunkową
- podlega karze aresztu albo grzywny.

Odstępstwa związane z przywozem do Unii Europejskiej dotyczą okazów CITES stanowiących dobra osobiste i majątek gospodarstwa domowego

Dobrami osobistymi i majątkiem gospodarstwa domowego mogą być:

- pamiątki turystyczne,
- własność osobista,
- mienie przesiedlenia,
- trofea myśliwskie.

Wprowadzanie do UE okazów CITES, na które nie są wymagane żadne dokumenty:

1. Kawior z ryb jesiotrokształtnych (*Acipenseriformes spp.*) - do 125 g na osobę w opakowaniu indywidualnie oznakowanym zgodnie z art. 66 ust. 6 rozporządzenia (WE) nr 865/2006 - (opakowanie posiada jednorazową banderolę).

2. „Pałeczki deszczowe" - instrument muzyczny wykonany z prostego kawałka wysuszonej łodygi kaktusa (*Cactaceae spp.*) - do 3 szt. na osobę.

Wprowadzenie do UE okazów CITES, na które nie są wymagane żadne dokumenty (c.d.):

3. Przetworzone okazy krokodylowych (*Crocodylia spp.*) czyli torebki, buty, paski, itp. wyroby
- do 4 szt. na osobę za wyjątkiem przypadku przywozu okazów z gatunków z aneksu A oraz mięsa i trofeów myśliwskich.

4. Muszle skrzydelnika olbrzymiego (*Strombus gigas*) - do 3 szt. na osobę.

Wprowadzenie do UE okazów CITES, na które nie są wymagane żadne dokumenty (c.d.):

5. Pławikoniki (*Hippocampus spp.*) - do 4 martwych okazów na osobę.

6. Muszle przydaczni (*Tridacnidae spp.*) - do 3 szt. okazów na osobę, łącznie nie więcej niż 3 kg.
Jako okaz należy rozumieć 3 połówki niepasujące do siebie (połówki z 3 różnych osobników) lub całe muszle składające się z 2 pasujących połówek (do 3 szt. całych muszli).

Wprowadzenie do UE okazów CITES, na które nie są wymagane żadne dokumenty (c.d.):

7. Okazy drewna agarowego (Aquilaria spp. oraz Gyrinops spp.) w ilości:
- do 1 kg zrębków (wiórów),
- 24 ml olejku,
a także do dwóch zestawów korali albo różańców (lub dwóch naszyjników albo bransolet).

Dziękuję za uwagę

Krajowa Administracja Skarbowa

Izba Administracji Skarbowej
w Katowicach
ul. Damrota 25
40-022 Katowice

tel.: +48 32 207 60 00
fax :+48 32 207 60 10
kancelaria.ias.katowice@mf.gov.pl
www.slaskie.kas.gov.pl

st. asp. Jacek Kloś
starszy ekspert skarbowy
koordynator ds. CITES
koordynator ds. ochrony dóbr kultury
koordynator ds. środków i ograniczeń pozataryfowych
Dział Kontroli Podatkowej i Kontroli Celno-Skarbowej (ICK)
Izba Administracji Skarbowej w Katowicach

Revenue Administration Chamber in Katowice
KAS - National Revenue Administration (NRA)